

Luiza Nowicka, PARP

Informacja prasowa

e-mail: media@parp.gov.pl

Warszawa, 01.08.2023 r.

tel.: 880 524 959

Raport PARP: powiew optymizmu w MŚP oraz ekspansja na zagraniczne rynki

Polskie firmy MŚP radzą sobie z obecnymi wyzwaniami lepiej, niż można było oczekiwać. Liczba przedsiębiorstw zwiększyła się o 4,2%, a wraz z nimi wzrosły także zatrudnienie oraz wynagrodzenia brutto. Mikro, małe i średnie firmy napędzają gospodarkę – odpowiadają za 43,6% wartości krajowego PKB. Polskie przedsiębiorstwa coraz śміalej podbijają też zagraniczne rynki, co pokazuje wzrost eksportu aż o 23,6% rok do roku – wynika z najnowszej edycji „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”, przygotowanego przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP).

– Ostatnie lata były wymagające dla polskich przedsiębiorców. Głowy właścicieli firm wciąż zaprzęta wiele problemów, które są następstwem pandemii, wojny w Ukrainie czy niżu demograficznego. Przed nimi też m.in. transformacja energetyczna i technologiczna. Mimo to ocena obecnej koniunktury w gospodarce jest nieco lepsza niż przed rokiem, podobnie zresztą jak przewidywania dotyczące najbliższych trzech miesięcy. Spoglądając na polską przedsiębiorczość i gospodarkę w szerszym kontekście – europejskim i globalnym – widzimy, że mamy się czym pochwalić. Polska jest np. jednym z najatrakcyjniejszych miejsc lokowania inwestycji w Europie. Możemy także poszczycić się najniższą stopą bezrobocia w Unii Europejskiej i historii Polski – mówi **Paulina Zadura**, dyrektor Departamentu Analiz i Strategii w Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Koniunktura wciąż w cieniu wojny w Ukrainie

Wybuch wojny w Ukrainie w 2022 r. przyćmił dotychczasowe problemy firm wynikające z obostrzeń pandemicznych. Jeszcze w 2021 r. pandemia była jednym z głównych problemów polskich przedsiębiorców, ale już badanie z 2022 r. pokazało, że powyższe problemy zostały przysłonięte przez te wynikające z wojny za naszą wschodnią granicą. Wyniki tegorocznej edycji badania Panel Polskich Przedsiębiorstw PARP pokazują, że ostatnia kwestia wciąż jest istotna. Blisko połowa badanych nadal uważa, że wojna negatywnie wpływa na działalność ich firmy.

– W postrzeganiu koniunktury gospodarczej widzimy wyraźny spadek odpowiedzi negatywnych – o blisko 10 p.p. Na pytanie o najbliższą przyszłość polskiej gospodarki 28% badanych przedsiębiorców odpowiedziało, że w nadchodzących trzech miesiącach spodziewa

się znaczącego pogorszenia sytuacji. Jest to wartość niższa niż w 2022 r. – wtedy takiej odpowiedzi udzieliło 37% respondentów – wyjaśnia **Paulina Zadura**.

Liczba przedsiębiorstw rośnie, MŚP napędza PKB

Choć był to trudny dla gospodarki okres, w 2021 r. liczba przedsiębiorstw w Polsce wzrosła do 2,4 mln. W porównaniu z 2020 r. było ich o 4,2% więcej – wynika z „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”. Warto dodać, że w analizowanym okresie liczba zarejestrowanych podmiotów (386 tys.) przewyższyła liczbę wykreślonych firm (221 tys.).

Obraz przedsiębiorstw w Polsce buduje głównie sektor MŚP – aż 99,8% firm obecnych na rynku kwalifikuje się do tej grupy. Wśród nich najliczniejszą grupą (97,2%; 2,3 mln) są mikroprzedsiębiorstwa. Firmy małe stanowią 2,1% (48,7 tys.) polskich przedsiębiorstw, średnie – 0,6% (14,6 tys.), a duże tylko 0,2% (3,8 tys.). Głównymi sektorami, w jakich funkcjonują krajowe MŚP są usługi i handel (74,8%), budownictwo (15,6%) oraz przemysł (9,6%).

Sektor przedsiębiorstw wytwarzał blisko trzy czwarte wartości PKB (71,6%). Największy udział w tworzeniu PKB miały mikroprzedsiębiorstwa – ok. 29,5%. Cały sektor MŚP generował 43,6% PKB.

Ponad 10 mln osób pracujących

Z danych GUS-u wynika, że na koniec 2021 r. w sektorze przedsiębiorstw pracowało ponad 10,2 mln osób, czyli o ponad 230 tys. więcej niż rok wcześniej. Jest to także wynik wyższy niż w rekordowym 2019 r., kiedy liczba pracujących w tym sektorze po raz pierwszy przekroczyła próg 10 mln osób.

W przedsiębiorstwach zaliczanych do sektora MŚP pracowało ponad 6,9 mln osób (68% wszystkich pracujących w sektorze przedsiębiorstw). Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej osób pracowało w mikroprzedsiębiorstwach (ponad 4,3 mln osób – 42% pracujących w sektorze przedsiębiorstw). Właśnie w tej kategorii firm nastąpił największy sumaryczny wzrost zatrudnienia rok do roku – o ponad 156 tys. osób.

W małych firmach pracowało w 2021 r. nieco ponad milion osób (o 16,1 tys. mniej niż rok wcześniej), w średnich firmach blisko 1,6 mln, zaś w dużych przedsiębiorstwach niemal 3,3 mln (32% pracujących ogółem).

Wynagrodzenia w górę we wszystkich branżach

W 2021 r. miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wynosiło 5933 zł i było wyższe o 539 zł r/r. Warto zaznaczyć, że to kolejny rok, w którym nastąpił wyraźny wzrost miesięcznego wynagrodzenia brutto na jednego zatrudnionego we wszystkich klasach wielkości przedsiębiorstw.

W dalszym ciągu poziom wynagrodzenia brutto w przeliczeniu na jednego zatrudnionego jest silnie skorelowany z wielkością przedsiębiorstwa. W sektorze MŚP wynagrodzenie

uksztaltowało się na poziomie 5169 zł brutto. Pensje wyraźnie różnią się w zależności od branży. Boom w sektorze IT sprawił, że tradycyjnie najwyższe płace występują w sektorze „informacja i komunikacja” – przekroczyły już kwotę 10 000 zł brutto. Warto zauważyć, że w tym okresie wynagrodzenia brutto na jednego zatrudnionego wzrosły we wszystkich badanych sektorach.

Odważniej na zagranicznych rynkach

W ostatnich latach dynamicznie postępuje proces ekspansji polskich firm na rynki zagraniczne. Relacja eksportu wyrobów i usług do PKB systematycznie rośnie. W latach 2012–2021 zwiększyła się z 44,3% do 60,7%, a od 2016 r. przekracza 50%. Polskie przedsiębiorstwa zajmują się w coraz większym stopniu zaspokajaniem popytu konsumentów zagranicznych. Możliwości podboju rynków innych państw są uzależnione od sytuacji gospodarczej w UE. W następstwie dobrej koniunktury we Wspólnocie – polski eksport wzrósł aż o 23,6% r/r.

Innowatorzy to średnie firmy

Z raportu PARP wynika, że w latach 2019–2021 udział innowacyjnych firm w sektorze przedsiębiorstw przemysłowych i usługowych wynosił odpowiednio 19,7% i 22%. Najczęściej na wprowadzenie innowacji produktowych czy procesów biznesowych decydowały się podmioty duże (68,9% przedsiębiorstw przemysłowych oraz 60,8% usługowych).

Nowe lub ulepszone metody wytwarzania wyrobów czy świadczenia usług (9,5%), nowe albo ulepszone procesy biznesowe w zakresie zasad działania wewnątrz przedsiębiorstwa lub w relacji z otoczeniem (12,5%) – to najczęściej wprowadzane innowacje przez przedsiębiorstwa przemysłowe i usługowe.

Prośrodowiskowa aktywność przedsiębiorstw – Polska na tle UE

Jak wypadają polskie przedsiębiorstwa na tle Unii Europejskiej pod kątem wprowadzania ekoinnowacyjności? Odpowiedź na to pytanie daje Europejski Indeks Ekoinnowacyjności. Prezentuje on osiągnięcia krajów członkowskich w stosunku do średniej UE i dzieli gospodarki narodowe na trzy grupy: nadrabiające zaległości, przeciętnych ekoinnowatorów oraz liderów. W 2022 r. Polska osiągnęła 67 punktów przy średniej UE na poziomie 121 punktów. W ciągu ostatnich 10 lat pozostawała w grupie „nadrabiających zaległości”, choć warto odnotować, że poczyniła postępy w każdym z 12 wskaźników Indeksu. W trzech kategoriach (liczba publikacji naukowych związanych z ekoinnowacjami, produktywność wody oraz wartość dodana w ekoprzemysle i gospodarce obiegu zamkniętego) osiągnęła nawet wynik znacząco wyższy niż średnia UE.

W latach 2013–2022 Polska zyskała prawie 21 punktów w rankingu. Jednak wiele krajów poradziło sobie lepiej np. Grecja, Litwa, Austria, Irlandia, Bułgaria i Niemcy (powyżej 30 pkt). Mimo pewnych różnic między krajami obserwowane wzrosty są dość stabilne i nie ulegają znaczącym fluktuacjom rok do roku. Większe zmiany widać dopiero w dłuższych okresach, co

potwierdza tezę, że działania z obszaru ekoinnowacyjności wiążą się z kosztownymi inwestycjami i długoterminowym zwrotem.

Wiecej informacji w „Raporcie o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce”.

Przygotowana przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości 26. edycja „Raportu o stanie sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce” powstała na podstawie danych statystycznych przygotowanych na potrzeby „Raportu...” przez GUS, danych publicznie dostępnych oraz wyników badań własnych PARP.